משנה · אחרונים · תוספות רבי עקיבא איגר · סדר טהרות

תוספות רבי עקיבא איגר
על משנה פרה

רבי עקיבא איגר

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תוספות רבי עקיבא איגר על משנה פרה

רבי עקיבא איגר

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תוספות-רבי-עקיבא-איגר-על-משנה-פרה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ב 4
משנה ג 4
פרק ג 4
משנה ד 4
פרק ד 5
משנה ד 5
פרק ה 5
משנה ו 5
פרק ט 5
משנה ה 5
משנה ו 5
פרק יא 5
משנה ג 5
משנה ח 6
משנה ט 6
פרק יב 6
משנה ד 6
משנה ט 7
משנה י 7

פרק א

משנה א

[אות א] **במשנה ופרה בה שלש**. כתב הר"ש ע"כ לאו אף בת ג' קאמרי דמדעגלה בת שתים ע"כ פרה לאו בת שתים דברה קשישא מינה:

משנה ב

[אות ב] **תוי"ט ד"ה וחכ"א. והר"ש הוכיח דזהו הגי' עיקרית**. וע"ש בהר"ש דאף להגירסא אף מ"מ ר"מ דאמר אף בני ד' לא קאי אלא אחכמים ולא אדר' יה"ג דלר"מ ע"כ פסול פר בן שתים כדמוכח פ"ק דר"ה (דף יו"ד) וכ"כ תוס' שם ועי' בהר"ש (במשנה א') דלגי' אף דמכשרי רבנן פר בן ב' ע"כ רבנן דהכא היינו ר"א דמשנה א' דלרבנן דפרה לא הוי פחות מבת ג' ה"ה דפר לא הוי פחות מבן ג' ע"ש וע' במ"ל (ספ"א מהלכות פרה) שתמה על הרמב"ם דפסק בפרה כרבנן ובפר פסק דבן ב' הוי פר:

משנה ג

[אות ג] **תוי"ט ד"ה לא עלה. אם היה מחויב איל לבדו**. תמוה לי הא אמרי' בחולין דלר"י דדריש או לרבות פלגס ע"כ לאו דספק היא אם הוא איל או כבש ונימא דבאומר הרי עלי או איל או כבש דיוצא בממנ"פ דאצטריך קרא לספיקא. אע"כ דבריה היא וגם בכה"ג אינו יוצא עיי"ש. א"כ תנא דמתני' דהכא לאו דוקא במחויב איל לבדו או כבש לבדו אלא אף אם מחויב איל או כבש דרצה זה מביא ורצה זה מביא מ"מ אינו יוצא בפלגס דהוי בריה בפ"ע ורש"י כתב כן שפירש על האיבעי' אבל לפי האמת וכמי שהעתיק הרע"ב דרשא דאו לאיל לרבות פלגס לא הו"ל להתי"ט להעתיק לשון זה וצ"ע:

פרק ג

משנה ד

[אות ד] **במשנה ולא חטאת על גבי חטאת**. כתב הרמב"ם בחיבורו (פ"ב) וז"ל תינוק שטבל למלאות ולהזות לא ימלא בכלים תינוק אחר אע"פ שטבל ותינוק שטבל להזות על כהן זה אינו מזה על כהן אחר עד שיטבול לשם מעשה כהן זה וכן כלים שטהרום לחטאת זו וב"א שטהרום לחטאת זו לא יתעסקו בהם בפרה אחרת עד שיטבילו לשמה וכל הדברים האלו מעלות יתירה בפרה עכ"ל:

פרק ד

משנה ד

[אות ה] **הרע"ב ד"ה אירע בה פסול. דאם כן מטמא בגדים משום נבילה**. תמוה לי הא בנוגע בנבילה אין מטמא בגדים כדאיתא בריש כלים (מ"ב) וצ"ע. ואולי י"ל דמסתמא ע"י התעסקות בפרה מזיז מעט והוי משא ועי' בספר אליהו רבא להגר"א מווילנא בכלים שם. ובכ"מ (ריש פרק ט"ו מהלכות פרה ד"ה ומ"ש רבינו להנוגע כו'):

פרק ה

משנה ו

[אות ז] **תוספות חדשים ד"ה והכ"מ כתב שם הטעם**. אינו מובן. אבל באמת בכ"מ לא כתב זה לטעם אלא לתרץ מאי דנקט התוס' דביצת נעמית כשר לקדש. ולא נקט למילוי והזאה כיון דכל עיקר דכלי כתי' בקידוש וכיון דכשר לקידוש ממילא מכ"ש דכשר למילוי והזאה:

פרק ט

משנה ה

[אות ח] **בתוי"ט ד"ה ר"י אומר. ונמצא כתוב בת' הגאונים בשם ר"צ ב"פ**. בהרי"ף (פי"ז דשבת) גבי שבריהן נטלין עמהם הביא בשם ר"צ גאון דהל' כר"י. דר"מ ור"י הל' כר"י והרי"ף השיג עליו כמ"ש תי"ט כאן עי"ש:

משנה ו

[אות ט] **במשנה ובמי' שאינן מקודשים**. עי' זבחים (דצ"ג ע"א תד"ה מי). ובחידושי טהרות קודש שם:

פרק יא

משנה ג

[אות י] **בתי"ט ד"ה והאוכלה חייב מיתה כו'. ומ"ש הר"ש דמתני' דהכא ל"ס הכי**. ונלע"ד דזהו דעת רש"י יבמות (ד"צ ע"א ד"ה תרומה טמאה כו'):

[אות יא] **בא"ד הא לא קשיא ההוא מעלה בעלמא**. תמוה לי הא המי חטאת מטמאין מדאורייתא אפי' טומאה חמורה וא"כ נטמאה הדבילה מדאורייתא וצע"ג. ובתשובה

הארכתי בעז"ה. (ומ"מ צריך לטעם דטהרת תרומה טמאה לחטאת דאם טהורה אין חוזר הדבילה ומטמא דהטהור לחטאת אינו מטמא המים):

[אות יב] **הרע"ב ד"ה שהכניס ראשו ורובו. שאין מי חטאת מטמאין את הטהור להם.** וקשה לי הא זהו רק בנוגע לצורך הזיה. אח"כ ראיתי שבמ"ל עמד בזה. ולפ"ד הרא"ש ניחא דדינא דמתני' לענין דנטמא וחוזר ומטמא למי חטאת. ובזה בטהור לחטאת שנטמא מכח מי חטאת אין חוזר ומטמא החטאת. מש"ה אשמעי' דזהו נטמא מדין בא ראשו ורובו במים שאובים ומטמא למי חטאת:

משנה ח

[אות יג] **ר"י ור"י ור"ש אומרי'**. הרמ"ע מפאנו בשו"ת (סי' פ"ה) הביא שנשאל אמאי לא תנא בקיצור וחכ"א וכו' והשיב לו מיום שעמדתי על דעתי אני שונה בה דברי ר"מ ור"י. ור"י ור"ש כו' ובדוכתי טובא ה"ג ע"ש ותמוה לי איך אפשר להוציא כן מכח דקדוק זה הלא בברייתא דחולין (דף י"ד) הלוקח יין מבין הכותים דברי ר"מ ור"י ור"ש אומרים והתם ליכא לפרושי דברי ר"מ ור' יהודה דהא הש"ס פריך שם דר"י אדר"י ע"ש (ע' בתשובת רבינו בחלק הכתבים סי' קפ"א):

משנה ט

[אות יד] **במשנה פסגו ולא אגדו**. כתב במאור (פ"ק דסוכה) דפסגו זה אינו פיסוק לגמרי דבכה"ג אינו כשר בלא אגוד דהא לולב לר"י דגמר לה מאגודת אזוב אם לא אגדו פסול. א"ו פסוג זה אינו לגמרי אלא שנפשח ומעורה עדיין בקליפתה. ואגוד בידי שמים שמיה אגד ע"ש:

[אות טו] **תי"ט סד"ה שלשה קלחי' כו'**. **פי"א מה"פ בשם התו'**. ועדיין תמוה לי דמ"מ איך דייקינן בסוכה (דף י"ג ע"א) דאגוד בתרי שמי' אגד מדמכשרי רבנן דהכא בדיעבד בב' קלחים הא אף אם לא מקרי אגוד כשר דאפי' בלא אגדן כלל כשר. וצע"ג:

[אות טז] **תוי"ט ד"ה כל שהוא. הו"ל לכתוב כן במוקדם**. נפלאתי על התי"ט אשר כל רז לא אניס ליה. והרי הרמב"ם כ"כ לענין אזוב דטהרת טמא מת (פ"ג הל"ב מהלכות פרה) ואזוב אין פחות מטפח:

פרק יב

משנה ד

[אות יז] **תי"ט ד"ה המזה. ועוד דהיאך מחייבו לקרבן**. ע' בתוס' שבועות (דף י"ט ד"ה הלך וכו') ובמ"ל (פי"א מהלכות שגגות ה"ג):

משנה ט

[אות יח] **במשנה חבור לטומאה**. ואתיא כר"מ במתני' (פ"ה מ"ג) דכלים. גמ' (רפ"ד) דשבת. הובא בתי"ט במתני' דכלים הנ"ל. והתם הויא היכרא שלא לשרוף עליה תרומה וקדשים במאי דאינם מטמאים מאויר כמ"ש הרע"ב שם. והכא הוי היכרא במאי דאינו חבור להזאה. תוס' בשבת שם. ושם בד"ה חבור. כתבו וא"ת ואמאי לא מייתי מתני' דמס' פרה והיינו אהא דאמרי' שם רמי ליה ר"י לר"ז תנן שלל של כובסים ושלשלת של מפתחות והבגד שהוא תפור בכלאים חבור לטומאה עד שיתחיל להתיר. ורמינהו מקל שעשה יד לקורדם חיבור לטומאה בשעת מלאכה. וההיא דשלל של כובסים הוא ברייתא וש"ל תניא. ולזה הקשו אמאי פריך מברייתא ולא מייתי מתני' זו דפרה (וכן הוא בר"ש כאן להדיא). וי"ל משום דלא קתני עד שיתחיל להתיר עכ"ל. וקשה לי דמ"מ אמאי לא מייתי מתני' (דפ"ב דעוקצין מ"ו) דקתני עד שיתחיל להתיר ואף דשם לא קתני שלשלת של מפתחות וקתני רק שלל כובסים והבגד שתפור בכלאים הא מ"מ הוי פירכא דשלל ממקל בלאו שלשלת. וצע"ג:

משנה י

[אות יט] **במשנה חוץ מטומטום**. בתוס' זבחים (ד' י"ז ע"ב ד"ה אונן כו') כתבו בפשיטות דבעל מום פסול להזות עיי"ש: